

ÖTVEN ÉV

Kócos kis ördögök voltunk?

Elek Lenke

Már tizenéves koromban megszállottan hallgattam sok kortársammal együtt vasárnap éjjélkor a Luxemburgot, és szorgosan írtam egy spirálfüzetbe a slágerlistát, figyelve, hogy egyik hétről a másikra hány helyet ugrik előre a Hollies a Bus Stop-pal, vagy esik vissza a Searchers Bumble Bee című száma. Akkurátusan, hétről hétre összehasonlítottam az amerikai Billboard, a Luxemburg, a Niki Grant-féle BBC és az Ekecs Géza (Cseke László)-féle Teenager Party listáját. Ez a „tini szórakozás” később egész életpályámat meghatározta.

Celebhírek, anno

Tipikus tinédzserként, a Beatles és a Rolling Stones mellett soktucatnyi együttes és énekes lett szinte „személyes” ismerősöm, tudtam, hogy mikor szakított Peter – a Peter és Gordonból – Jane Asherrel (akivel aztán később Paul McCartney járt), vagy hogy kívül fut éppen Marianne Faithfull, akinek a This Little Bird című számát aztán Ray Phillips, a Nashville Teens frontembere is elénekelt

Budapesten. (Évtizedek múlva pedig végre Marianne is koncertezett nálunk.)

Persze nem mintha mindez fontos lett volna, de effajta fölös „celebhírek” külföldön már akkor keringtek a szakmában, csak éppen nem létezett magyar újság, amelyik az ilyesmit közölte volna. Talán nem is lett volna sok értelme, hiszen a tévében még nem láthattuk ezeket a felvételeket, és rádióban is csak évtizeddel később kezdődtek Komjáthy György visszafogott stílusú popzenei műsorai.

A New Musical Express, a vezető angol popzenei szaklap – ha néha hozzám eljutott, egy kedves barátnőmnek-osztálytársnőmnek, illetve az ő londoni ismerőseinek köszönhetően – minden sorát kiolvastam, és vártam már, hogy miről ír majd a következő számban, a vezető kis publicisztikában Roy Carr, aki vagy tekintélyű rovatvezető volt. A naptáramban fel volt írva, hogy mondjuk, mikor lesz Gene Pitney vagy Paul Simon születésnapja – hogy miért jegyeztem fel, ma már nem tudom.

Kivételes gimnázium

Szerencsésnek mondhatom magam, mert egy legendásan jó gimnáziumban tanulhattam, az akkori, budai József Attilában. Fontos indítatásnak bizonyult ez, ide járt a fél Omega, Latinovits, a Frenreisz fiúk, Bálint András és Tamás, valamint számos más, később híressé vált színész és zenész. A nyitott szellemre jellemző, hogy az igazgatónk házi feladatnak egyszer például az Animals The House Of The Rising Sun című világslágerét adta fel angol leckének...

A Luxemburg mellett a BBC adását is számosan fogtuk, ami sokat segített az angoltanulásban. Lefordítva persze ezek a dalok viccesen semmitmondókká váltak – kivéve talán Lennon vagy a Simon and Garfunkel duó néhány szövegét. Itthon volt politikai tétje (egyes dalszövegeknek, ott a beat, bár számos külsőségekben lázadás, de politikai felhangok nélkül. Arról nem beszélve, hogy az aktuális slágerlistán egymást váltották a beat, a rock, a pop és más stílust képviselő számok.

A zenehallgatás mellett leveleztem Niki Granttal, ő volt a BBC-nél a popzene felelős, és persze magyar „disszidens”. Bejártam a budapesti brit nagykövetségre is, angol újságokat olvasni – valahogy fel sem merült bennem, hogy ebből gond lehet, de nem is lett, pedig a hatvanas évek közepén vagyunk.

Disk-jockey a KISZ klubban

Lassan a magyar szálak is erősödtek. Édesapám, aki akkor a metróépítő vállalat egyik vezetője volt, egyik este dülva-fúlva jött haza, hogy a vállalati klubban hosszú hajú fiúk tűntek fel... Mi pedig a húgommal kérleltük őt, hogy a klubvezető Váradi Nusi hadd támogassa azt a két szerb nevű srácot... Hát

így kapott helyet a későbbi Metró klubban Zorán és Duszán.

A barátnőm éppen abban a házban lakott, ahol az Echo próbált minden nap, Pósa Ernő, az énekes-frontember szülei meg nálunk, az elsők. Velük hallgathattuk a legújabb számokat, rokonaik révén többen hozzájutottak az új lemezekhez. Ezt aztán vagy tízen körbeültük, és felvettük magnóra az aktuális listát. Emlékszem, volt egy Sony szalagom – az akkoriban nagyon nagy dolognak számított –, és rajta az összes kedvencem, beleértve az Ivy League-t is. Ezzel aztán később mint az első női disk-jockey, országjáró körútra indultam. A nádudvari Vörös Csillag Tsz elnökétől, Szabó Istvántól – aki országgyűlési képviselő volt és az Elnöki

Tanács tagja! – őrzök egy levelet, amelyben felkér, hogy a szép, korszerű KISZ-klubban a fiataloknak tartsak könnyűzenei előadást. Ilyen volt akkor egy DJ! Éjjel döcögtem vottal Kabáig, várakozni a kihalt, hideg váróteremben, majd átszállni – nagy kaland!

Legendák között nőttünk fel

Mindez a sok információ, mint később kiderült, nem volt haszontalan: egy alkalommal megismerkedtem az Ifjúsági Magazin főszerkesztő-helyettesével és éppen neki kritizáltam a lap popzenei rovatát. Ha te jobbat tudsz, írd te – hangzott el a pályára állító mondat.

Elsőként szerkesztettem beatflexikont, még szegény Tardos Péter előtt, és próbáltam a legfrissebb zenei híreket begyömöszölni a lapba, amelynek csak pár oldalát foglalhatta el ez a téma. De megismerkedtem a zenészekkel – családi kötődés révén is, mert a húgom a Generál együttes dobosával járt, mi meg ott izgultunk a Ki Mit Tud-on meg a Táncdalfesztiválon a színpalak mögött.

Egymás után születtek a cikkek, interjúk a zenészekkel és szövegírókkal, már az egyetemi évek alatt. Belekukkantva az akkori naptáramba, ma már szinte hihetetlen, hogy délelőtt Ciniékhez ugrottam fel, a Vigadó tere, délután meg Adamis Anna és Laux József lakásában készült interjú, ahol szemben ültem, azzal a bizonyos petróleumlámpával... Másnap Szécsi Pál Margit utcai akkori bérelt lakásán tudakozódtam az új nagylemezről. Néhány meghívó és üdvözlő lap megmaradt (akkor még képeslapokat írtak egymásnak az emberek!) ma már mindez kortörténeti dokumentum. Invitálás az LGT bemutatkozó koncertjére...

Sztárcsinálás és bulvár helyett

Akkor még nem működött a sztárcsináló gépezet. A Ki Mit Tud-on és a Táncdalfesztiválon feltűntek örökzöld tagjai maradtak e műfajnak, sokuk mindmáig. De senkit nem „csináltak meg”, nem fésülték nagyon másképp, a menedzselés mint szakma szinte nem létezett. Néhány zenekarnál azért felismerték a média jelentőségét, ezt jelzi, hogy a világ minden tájáról kaptam képeslapokat. Ezekből kiderült, melyik hazai banda hol koncertezik. Karácsonyi üdvözletek érkeztek sorra, és kialakult néhány igazi barátság is.

Persze izgalmas volt a zenei forgatag közepén élni, mindig új információkat szerezni, mindezt később már egyetemistaként megtapasztalni. Emlékszem rá, amikor az Apostolokban Laux Józsvival, az Omega dobosával találkoztam, és elárulta, hogy alakulóban az új zenekar, az LGT, az első magyar szupergroup. Mekkora füles lenne ez ma egy bul-

várlap számára és mennyit fizetnének egy ilyen címlap-sztoriért...

Ekkor már elfogadottabb volt a műfaj, a Beatles ellen nem voltak különösebb „hivatalos” kifogások, főleg a Ki Mit Tud-ok után. Nemrég a lányommal megnéztünk egy korai Beatles-filmrészletet, ahol a New-York-i fiatalok a százszor látott módon visítoznak, miközben a zenekar öltönyben, mai szemmel igen szolidan játszik valami dallamos slágert. A lányom nem érti, miért kellett ezen örjöngeni.

Interjú a Sport Szálló teraszán

Utólag végighallgatva a Youtube-on az akkori slágereket, én sem értem, miért számított ez annyira „forradalminak”. Hiszen a hardrock és a beat mellett virágzott a romantikus slágerek birodalma is. S közben egymás után érkeztek a világsztárok Magyarországra, a Tremeloes, a Mungo Jerry, Alan Price, a Nashville Teens,

a nálunk különösen népszerű Ray Philipsszel, a Traffic a fiatal Stevie Winwooddal. Ezeket a koncerteket nem lehetett kihagyni. Emlékezetes marad számomra a Ray Philipsszel és a New Musical Express akkori legendás rovatvezetőjével, Roy Carr-rel készített két interjú, amely az akkor még Sportnak (ma Flamencónak) nevezett szálloda teraszán készült. Ez utóbbi a Fonográf együttes házi újságjában jelent meg. Valahogy irracionális volt, hogy e nagy tekintélyű szakemberrel beszélgetek, sétálok a Feneketlen-tótól hazafelé, a Fehérvári úti „kispiac” sarkáig.

Már a késői bulvárt vetítette előre az Ifjúsági Magazinban a Zalatnay Cini postája rovat, amelyet az akkor nagyon elfoglalt énekesnő helyett válaszoltam meg, a villamoson cipelve haza kilószámra a rajongói leveleket. Évekig közöltem a Magyar Ifjúságban az interjúkat, a slágerlistákat, ez

utóbbiakat nem lemezadási szempontok alapján válogatva: üzemi és téveszkollektívák küldték be kedvenc számaik listáját. 1974-ben államvizsgáztam a jogon, akkor döntennem kellett, hogy merre tovább, végül a gazdasági újságírás mellett kötöttem ki, és a Magyar Hírlaphoz kerültem.

Fel kellett nőni...

Ami ma is számít

Kócos kis ördögök voltunk? Lehet, hogy igaza van Dusánnak – azok IS voltunk. De a szakma nagy részét az okos fiúk és lányok uralták. Az ész, a családi indíttatás, egy gazdag könyvtár a nappaliban, a nyelvtudás, a műveltség akkor is óriási előny volt – vegyük a tehetséget persze adótnak – és csak aztán következett az ösztönösség, a szerencse. De minderre persze csak ma, ötven év múlva jöttünk rá. ●